

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан
юридичного факультету
Сергій БАНДУХ

“ 30 ” 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“ 30 ” 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНОЛОГІЯ»

Ступінь вищої освіти — бакалавр
Галузь знань — 81 Право,
Спеціальність — 081 Право,
Освітньо-професійна програма — «Право»

Кафедра кримінального права та процесу

Форма навчання	Курс	Семест Р	Лекції (год.)	Практич н1 (год.)	ІРС (год.)	Тренінг	СРС (год.)	Разом (год.)	З ік (сем.)
Денна	2	3	32	14	3	4	97	150	4

30.08.2024

Тернопіль — 2024 рік

Робочу програму склав старший викладач кафедри кримінального права та процесу, доктор філософії в галузі права Назаром ГДАНСЬКИМ

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри кримінального права та процесу Західноукраїнського національного університету (Протокол від ХВІ від 29 серпня 2024 року)

Завідувач кафедри
кримінального права та процесу

д.ю.н., проф. Ніна РОГАТИНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 081 «Право» (Протокол від №2 від 30 серпня 2024 року)

Керівник групи забезпечення спеціальності
«Право»

д.ю.н., проф. Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Гарант освітньої програми
«Право»

д.ю.н., доц. Наталя ЧУДИК

**1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНОЛОГІЯ»**

Дисципліна «Кримінологія»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань - 81 – Право	Статус дисципліни вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність - 081 «Право»	Семестр: <i>Денна – 3</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти бакалавр	Лекції: <i>Денна – 32 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 97 год.,</i> <i>Тренінг – 4 год.;</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3 год.</i>
Тижневих годин – 10 з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – залік

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНОЛОГІЯ»

2.1 Мета вивчення дисципліни

Набуття студентами необхідних знань у галузі кримінології і практичних навичок їх реалізації.

2.2.Завдання вивчення курсу. Студенти спеціальності «Право» повинні в процесі навчання глибоко і всебічно отримати знання, сформувати уміння і навички в межах розгляду тем дисципліни «Кримінологія».

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студента з основними положеннями курсу «Кримінологія», включаючи положення, які дискутуються в науці або ж взагалі досі не висвітлені у літературі; розглянути позиції правозастосовної практики.

Мета проведення лекцій полягає у:

- викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних правових понять;
- сформувати у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Кримінологія».

Мета проведення практичних занять полягає в тому, щоб виробити у студентів практичні навички, зокрема: аналізувати та застосовувати відповідні нормативно-правові акти, робити самостійні науково обґрунтовані висновки та узагальнення, аргументовано відстоювати свою правову позицію.

Завдання проведення практичних занять:

- засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях;
- навчитися використовувати знання в практичній діяльності.

3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до аналізу та оцінки ризиків, що впливають на вчинення кримінальних правопорушень; здатність систематизувати закономірності кримінальних правопорушень, визначити суб'єкта кримінальних правопорушень, причини і умови вчинення кримінальних правопорушень та їх окремих видів, реалізовувати напрями і заходи їх запобігання.

4. Передумови для вивчення дисципліни. Навчальна дисципліна «Кримінологія» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Криміналістика», «Міжнародне право».

5. Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни «Кримінологія» студенти повинні:

- ✓ збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її;
- ✓ формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки;
- ✓ виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки;
- ✓ вміти оцінювати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток обстановки, дій правопорушників та противників, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

Предмет, метод кримінології, генезис знань про злочинність. Злочинець, жертва та потерпілий як об'єкт кримінологічного вчення.

Тема 1. Предмет, метод, історія кримінології як окремої галузі правових знань

Поняття кримінології як науки, навчальної дисципліни і виду практичної діяльності.

Природа кримінології, її основні ознаки і місце серед інших наук. Завдання, функції і принципи кримінології.

Література: 1,2,3,13,14,15

Тема 2. Злочинність та кримінальні проступки, їх основні характеристики

Поняття злочину і кримінального проступку. Природа кримінальних правопорушень. Уявлення про злочинність як один із видів відхиленої (девіантної) поведінки. Закономірності злочинності. Кримінологічні ознаки правопорушень.

Література: 1,2,3,4,5,13,14,15

Тема 3. Детермінація злочинності. Причини та умови окремого кримінального правопорушення

Поняття причин і умов, що породжують злочинність. Причини і умови вчинення кримінальних правопорушень в сучасному світі і в Україні.

Література: 1,2,3,4,5,6,7,13,4,15

Тема 4. Кримінологічне вчення про суб'єкта кримінального правопорушення

Особа, що вчинила кримінальне правопорушення, як об'єкт кримінологічного вивчення. Основні ознаки кримінологічної характеристики суб'єкта кримінального правопорушення. Кримінологічна класифікація і типологія відповідних суб'єктів.

Література: 1,2,3,4,5,6,13,14,15

Тема 5. Кримінологічне вчення про жертву кримінального правопорушення. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки

Поняття індивідуальної кримінально-правової поведінки. Стереотипи кримінально-правової поведінки (вольова, імпульсивна, необережна, звична). Поняття потерпілого і жертви в кримінології. Суїцид: причини та умови виникнення.

Література: 1,2,3,4,5,6,7,13,14,15

Тема 6. Кримінологічне прогнозування і планування попереджувальної діяльності

Поняття кримінологічного прогнозування і планування: їх види, завдання і основні методи. Зв'язок кримінологічного прогнозування і кримінологічного планування

Література: 1,2,3,4,5,6,13,14,15

Тема 7. Загальні проблеми протидії злочинності та кримінальним проступкам. Фонові явища

Поняття і форми протидії злочинності та кримінальним проступкам. Основні напрями і форми міжнародного співробітництва у протидії кримінальним правопорушенням. Поняття фонових явищ.

Література: 1,2,3,4,5,6,13,14,15

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

Кримінологічна характеристика різних видів злочинів та їх зв'язок

Тема 8. Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень, пов'язаних з наркотизмом

Кримінологічна характеристика наркоманії: медичні й соціальні аспекти. Причини наркоманії в сучасних умовах. Шляхи попередження наркоманії.

Література: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10.

Тема 9. Кримінологічна характеристика і попередження кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми

Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми. Особливості кримінологічної характеристики особи неповнолітнього правопорушника. Причини та умови злочинності неповнолітніх. Загально-державні та спеціальні заходи попередження вчинення кримінальних правопорушень неповнолітніми.

Література: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10.

Тема 10. Кримінологічна характеристика і попередження жіночих кримінальних правопорушень

Кримінологічна характеристика жіночих кримінальних правопорушень. Причини та умови вчинення жіночих кримінальних правопорушень. Попередження жіночих кримінальних правопорушень: український та зарубіжний досвід.

Література: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,13,14,15

Тема 11. Кримінологічна характеристика і попередження рецидивної злочинності

Поняття рецидиву в кримінально-правовому та кримінологічному відношенні. Рецидивна злочинність, її стан, рівень, структура, динаміка та інші кримінологічні характеристики. Профілактика рецидивної злочинності.

Література: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,13,14

Тема 12. Кримінологічна характеристика і попередження професійної та організованої злочинності

Кримінологічна характеристика професійної та організованої злочинності. Причини та умови, що детермінують професійну та організовану злочинність. Основні напрями попередження професійної та організованої злочинності.

Література: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,13,14,15

Тема 13. Кримінологічна характеристика і попередження економічних кримінальних правопорушень

Кримінологічна характеристика економічних кримінальних правопорушень. Причини та умови вчинення економічних кримінальних правопорушень. Попередження економічних кримінальних правопорушень

Література: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10.

Тема 14. Кримінологічна характеристика і попередження насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень

Кримінологічна характеристика і попередження насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень. Причини та умови вчинення насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень. Попередження насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень.

Література: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10.

Тема 15. Кримінологічна характеристика і попередження корисливих кримінальних правопорушень

Кримінологічна характеристика і попередження корисливих кримінальних правопорушень проти приватної власності. Причини та умови, що детермінують корисливі кримінальні правопорушення. Попередження відповідних кримінальних правопорушень.

Література: 1,2,3,5,6,7,8,9,10,11,12.

Тема 16. Кримінологічна характеристика і попередження тероризму

Поняття, ознаки та кримінологічна характеристика тероризму. Особистість терориста.

Питання протидії тероризму.

Література: 1,2,3,5,6,7,8,9,10,11,12.

Тема 17. Кримінологічна характеристика і попередження корупції

Кримінологічна характеристика корупційних правопорушень. Причини та умови корупції.

Протидія корупції.

Література: 1,2,3,5,6,7,8,9,10,11,13,14.

**4. СТРУКТУРА ЗАЛКОВОГО КРЕДИТУ
З ДИСЦИПЛІНИ
“Кримінологія”
для студентів ДФН**

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	ІРС	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль І. Предмет, метод кримінології, генезис знань про злочинність. Злочинець, жертва та потерпілий як об’єкт кримінологічного вчення.						
Тема 1. Предмет, метод, історія кримінології як окремої галузі правових знань	4		12	1	2	Тести, опитування
Тема 2. Злочинність та кримінальні проступки, їх основні характеристики		1				
Тема 3. Детермінація злочинності. Причини та умови окремого кримінального правопорушення	4	1	12			
Тема 4. Кримінологічне вчення про суб’єкта кримінального правопорушення		1				
Тема 5. Кримінологічне вчення про жертву кримінального правопорушення. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки	2	2	12			
Тема 6. Кримінологічне прогнозування і планування попереджувальної діяльності						
Тема 7. Загальні проблеми протидії злочинності та кримінальним проступкам. Фонові явища	2	2	6			
Змістовий модуль ІІ. Кримінологічна характеристика різних видів злочинів та їх зв’язок						
Тема 8. Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень, пов’язаних з наркотизмом	2	1	6	1	2	Тести, опитування, кейси
Тема 9. Кримінологічна характеристика і попередження кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми	2	1	12			
Тема 10. Кримінологічна характеристика і попередження жіночих кримінальних правопорушень		1				
Тема 11. Кримінологічна характеристика і попередження професійної та організованої злочинності	4	1	12			
Тема 12. Кримінологічна характеристика і попередження професійної та організованої злочинності		1				
Тема 13. Кримінологічна характеристика і попередження економічних кримінальних правопорушень	4	1	12			
Тема 14. Кримінологічна характеристика і попередження насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень						

Тема 15. Кримінологічна характеристика і попередження корисливих кримінальних правопорушень	4	1	6			
Тема 16. Кримінологічна характеристика і попередження тероризму						
Тема 17. Кримінологічна характеристика і попередження корупції	4	1	7			
Всього годин	32	14	97	3	4	

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Кримінологія»

Змістовий модуль I. Предмет, метод кримінології, генезис знань про злочинність. Злочинець, жертва та потерпілий як об'єкт кримінологічного вчення.

Практичне заняття 1

Тема 1. Предмет, метод, історія кримінології як окремої галузі правових знань

Мета: Засвоїти знання щодо поняття та змісту кримінології

Питання для обговорення:

1. Поняття, характеристика предмету кримінології.
  2. Метод, завдання і система кримінології.
  3. Взаємозв'язок кримінології з практикою, з суспільними та юридичними науками.
  4. Історія розвитку кримінології в Україні та за кордоном.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 2

Тема 2. Злочинність та кримінальні проступки, їх основні характеристики

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику злочинності та кримінальним проступкам

Питання для обговорення:

1. Поняття злочинності, основні ознаки. Види кримінальних правопорушень.
  2. Ознаки злочинності. Співвідношення кримінального проступку і злочину.
  3. Кількісні та якісні характеристики злочинності.
  4. Поняття латентної злочинності. Обставини, що обумовлюють її існування.
  5. Методика визначення рівня латентної злочинності.
  6. Сучасний стан, тенденції злочинності в Україні.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 3

Тема 3. Детермінація злочинності. Причини та умови окремого кримінального правопорушення

Мета: Закріпити знання про причини та умови, що породжують злочинність, Причини і умови вчинення кримінальних правопорушень.

Питання для обговорення:

1. Поняття причин і умов, що породжують злочинність.
  2. Причини і умови вчинення кримінальних правопорушень в сучасному світі і в Україні.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 4

Тема 4. Кримінологічне вчення про суб'єкта кримінального правопорушення

Мета: Закріпити знання щодо поняття суб'єкта кримінального правопорушення

Питання для обговорення:

1. Особа, що вчинила кримінальне правопорушення, як об'єкт кримінологічного вивчення.
  2. Поняття суб'єкта кримінального правопорушення та межі його вивчення в кримінології.
  3. Основні ознаки кримінологічної характеристики суб'єкта кримінального правопорушення.
  4. Кримінологічна класифікація і типологія відповідних суб'єктів.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 5

Тема 5. Кримінологічне вчення про жертву кримінального правопорушення. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки.

Мета: Закріпити знання про жертву кримінального правопорушення та суїцидацьну поведінку.

Питання для обговорення:

1. Поняття індивідуальної кримінально-правової поведінки.
2. Обставини, що впливають на формування індивідуальної кримінально-правової поведінки.
3. Конкретна життєва ситуація та її значення для індивідуальної кримінально-правової поведінки.
4. Стереотипи кримінально-правової поведінки (вольова, імпульсивна, необережна, звична).
5. Поняття потерпілого і жертви в кримінології.
6. Обставини, що впливають на поведінку жертви. Поняття суїциду причини та умови виникнення.
Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 6

Тема 6. Кримінологічне прогнозування і планування попереджувальної діяльності

Мета: Закріпити знання про прогнозування і планування попереджувальної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Поняття кримінологічного прогнозування і планування.
2. їх види, завдання і основні методи.
3. Зв'язок кримінологічного прогнозування і кримінологічного планування.
Практичні завдання, задачі

Практичне заняття 7

Тема 7. Загальні проблеми протидії злочинності та кримінальним проступкам. Фонові явища

Мета: Закріпити знання про проблеми протидії злочинності та фонові явища.

Питання для обговорення:

1. Поняття і форми протидії злочинності та кримінальним проступкам.
2. Основні напрями і форми міжнародного співробітництва у протидії кримінальним правопорушенням.
3. Поняття фонових явищ.
Практичне завдання, задачі

Змістовий модуль II. Кримінологічна характеристика різних видів злочинів та їх зв'язок

Практичне заняття 8

Тема 8. Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень, пов'язаних з наркотизмом.

Мета: Закріпити знання про проблеми протидії кримінальних правопорушень пов'язаних із обігом наркотичних речовин.

Питання для обговорення:

1. Кримінологічна характеристика наркоманії:
2. Медичні й соціальні аспекти.
3. Причини наркоманії в сучасних умовах.
4. Шляхи попередження наркоманії.

Практичне заняття 9

Тема 9. Кримінологічна характеристика і попередження кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику кримінальним правопорушенням, вчинених неповнолітніми

Питання для обговорення:

1. Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми.
  2. Особливості кримінологічної характеристики особи неповнолітнього правопорушника.
  3. Причини та умови злочинності неповнолітніх.
  4. Загально-державні та спеціальні заходи попередження вчинення кримінальних правопорушень неповнолітніми.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 10

Тема 10. Кримінологічна характеристика і попередження жіночих кримінальних правопорушень

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику жіночих кримінальних правопорушень.

Питання для обговорення:

1. Кримінологічна характеристика жіночих кримінальних правопорушень.
  2. Причини та умови вчинення жіночих кримінальних правопорушень.
  3. Попередження жіночих кримінальних правопорушень: український та зарубіжний досвід.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 11

Тема 11. Кримінологічна характеристика і попередження рецидивної злочинності

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику рецидивній злочинності

Питання для обговорення:

1. Поняття рецидиву в кримінально-правовому та кримінологічному відношенні.
  2. Рецидивна злочинність, її стан, рівень, структура, динаміка та інші кримінологічні характеристики.
  3. Профілактика рецидивної злочинності.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 12

Тема 12. Кримінологічна характеристика і попередження професійної та організованої злочинності

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику професійної та організованої злочинності

Питання для обговорення:

1. Кримінологічна характеристика професійної та організованої злочинності.
  2. Причини та умови, що детермінують професійну та організовану злочинність.
  3. Основні напрями попередження професійної та організованої злочинності.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 13

Тема 13. Кримінологічна характеристика і попередження економічних кримінальних правопорушень

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику економічним злочинам.

Питання для обговорення:

1. Кримінологічна характеристика економічних кримінальних правопорушень.
  2. Причини та умови вчинення економічних кримінальних правопорушень.
  3. Попередження економічних кримінальних правопорушень.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 14

Тема 14. Кримінологічна характеристика і попередження насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику насильницьким некорисливим злочинам.

Питання для обговорення:

1. Кримінологічна характеристика і попередження насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень.
  2. Причини та умови вчинення насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень. Попередження насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 15

Тема 15. Кримінологічна характеристика і попередження корисливих кримінальних правопорушень

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику корисливим злочинам.

Питання для обговорення:

1. Кримінологічна характеристика і попередження корисливих кримінальних правопорушень проти приватної власності.
  2. Причини та умови, що детермінують корисливі кримінальні правопорушення.
  3. Попередження відповідних кримінальних правопорушень.
- Практичні завдання, задачі

Практичне заняття 16

Тема 16. Кримінологічна характеристика і попередження тероризму

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику тероризму

Питання для обговорення:

1. Поняття, ознаки та кримінологічна характеристика тероризму.
  2. Особистість терориста.
  3. Питання протидії тероризму.
- Практичне завдання, задачі

Практичне заняття 17

Тема 17. Кримінологічна характеристика і попередження корупції

Мета: Вдосконалити знання та дати характеристику корупційним злочинам.

Питання для обговорення:

1. Кримінологічна характеристика корупційних правопорушень.
  2. Причини та умови корупції.
  3. Протидія корупції.
- Практичне завдання, задачі

6. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГУ

Тренінг (англ. training) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу:

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття з обранням теми для підготовки наукової доповіді.
2. Практична частина реалізується шляхом виконання завдань кожним студентом певних проблемних питань теми тренінгового заняття (наданого практичного завдання викладачем).
3. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань індивідуально студентами (практичне завдання). Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу:

Завдання 1. Здійснити аналіз стану злочинності в межах Тернопільської області, вчиненої злочинними організаціями та організованими злочинними групами, застосовуючи відкриту інформацію з реєстрів та звітів НПУ.

Завдання 2. Дослідити питання особи з підвищеним злочинним впливом, порівняти методи та способи профілактики організованої злочинності в Україні із європейськими державами.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів полягає у виконанні самостійного завдання, тобто вивченні чи доопрацюванні тем або ж питань курсу, що виносяться на іспит, вимагають від студента самостійної роботи з першоджерелами, творчого підходу та вміння аналізувати і порівнювати отриману під час лекційних і практичних занять інформацію.

Подані нижче завдання, що виносяться на самостійне опрацювання студентами, опрацьовуються ними в усній чи письмовій формі (залежно від суті самого завдання), а їх оцінювання входить до оцінювання роботи на лекційних заняттях.

Самостійна робота полягає в опрацюванні положень законодавства та навчальної і наукової фахової літератури.

Під час опрацюванні положень законодавства та навчальної і наукової фахової літератури студент повинен підготувати у письмовій формі наукову доповідь (есе) з нижче наведених тем.

**«Кримінологія»
для студентів ДФН**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет, метод, історія кримінології як окремої галузі правових знань.	5
2.	Злочинність та кримінальні проступки, їх основні характеристики.	6
3.	Детермінація злочинності. Причини та умови окремого кримінального правопорушення.	5
4.	Кримінологічне вчення про суб'єкта кримінального правопорушення.	6
5.	Кримінологічне вчення про жертву кримінального правопорушення. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки.	5
6.	Кримінологічне прогнозування і планування попереджувальної діяльності	5
7.	Загальні проблеми протидії злочинності та кримінальним проступкам. Фонові явища.	5
8.	Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень, пов'язаних з наркотизмом.	6
9.	Кримінологічна характеристика і попередження кримінальних правопорушень, вчинених неповнолітніми.	6
10.	Кримінологічна характеристика і попередження жіночих кримінальних правопорушень.	6
11.	Кримінологічна характеристика і попередження рецидивної злочинності.	5
12.	Кримінологічна характеристика і попередження професійної та організованої злочинності.	6
13.	Кримінологічна характеристика і попередження економічних кримінальних правопорушень.	5
14.	Кримінологічна характеристика і попередження насильницьких некорисливих кримінальних правопорушень.	6

15.	Кримінологічна характеристика і попередження корисливих кримінальних правопорушень.	6
16.	Кримінологічна характеристика і попередження тероризму.	6
17.	Кримінологічна характеристика і попередження корупції.	7
Всього годин		97

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ:

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:	МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ:
<i>У навчальному процесі використовують:</i>	<i>В процесі вивчення дисципліни «Кримінологія» використовуються наступні методи</i>
- лекційні заняття; - практичні заняття; - тренінг; - розв'язування тестових завдань; - розв'язування прикладних ситуативних завдань	- поточне тестування та опитування ; - залікове модульне тестування та опитування ; - контрольна робота; - оцінювання виконання тренінгу.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Кримінологія» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота
Визначення середнього арифметичного із оцінок отриманих на 1-7 практичному заняті	Письмова робота за 1 – 7 тему	Визначення середнього арифметичного із оцінок отриманих на 8-17 практичному заняті	Письмова робота за 8 – 17 тему	Оцінка визначається середнім арифметичним за 2 (два) практичні завдання	Оцінка визначається за оформлення та виконання реферату та за саму доповідь

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A(відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84	добре	C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатнє)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно	F (незадовільно без можливості повторного складання)

**9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

№	Найменування	Номер теми
1	Технічне забезпечення: мультимедійний проектор, ноутбук, проєкційний екран	1-17
2	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: (Word, Excel, PowerPoint)	1-17
3	Комунікаційна навчальна платформа ZOOM для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-17
4	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-17
5	Зразки процесуальних документів	1-17

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Закони та інші нормативні акти України

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кримінальний кодекс України: прийнятий 5 квітня 2001р. №2341-III:
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний Кодекс України, прийнятий 13 квітня 2012 № 4651-VI
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Про національну поліцію : Закон України від 2 червня 2015 р. № 580-VIII //
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
5. Про пробацію: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 160-VIII //
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19>.

Основна література:

1. Рогатинська Н. З. Роль митних органів у забезпеченні економічної системи. *Соціологія права*. 2018. № 3–4 (26–27). С. 80–83. Рогатинська Н. З. Характеристика особи злочинця-працівника митних органів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. Вип. 41, т. 2. С. 88–90.
2. Rohatynska N. Z. Customs security of Ukraine under criminal law. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2019. Випуск 58, том 2. С. 116–119.
3. Rohatynska N. Z. The importance of customs authorities in the economic security of the country. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 263–265. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2019/5_2019.pdf
4. Rohatynska N. Interaction of state bodies and other institutions in the field of combating violations of customs rules. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11 (285). С. 313–317.
5. Rohatynska N. Z. Criminality in foreign economic activity. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. 2019. № 6, том 30 (69). С. 136–143.
6. Rohatynska N. Z. Legal regulation of relations in the field of customs regulations on crime prevention. *Журнал східноєвропейського права*. 2019. № 69. С. 185–191.
7. Rogatinskaya N. Criminological characteristics of customs security as a part of national security of Ukraine. *Leges si viata*. Chisinau, Republica Moldova. 2019. № 8/2 (332). С. 96–99.
8. Rohatynska N. Z. International conventions as a basis for interaction between customs authorities of Ukraine and foreign customs authorities. *Danish Scientific Journal*. Copenhagen, Denmark. 2019. № 37. С. 66–69.
9. Rohatynska N. Z. Customs crimes and the types of penalties for them. *Annali d'Italia*. Florence, Italy. 2019. № 2. С. 23–25.
10. Rohatynska N. Improvement of customs authorities to ensure the financial security of the state. *Danish Scientific Journal*. 2019. № 30. С. 53–57.
11. Кримінологія. Академічний підручник. / За заг. ред. Доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України Богатирьова І.Г., Рогатинська Н.З. Чернівці: Технодрук, 2020. 336 с.
12. Рогатинська Н. З. Злочинність у митній сфері: кримінально-правова та кримінологічна характеристика : монографія / Університет державної фіскальної служби України. – Ірпінь : УДФСУ, 2020. – 394 с.

Додаткова література:

1. Кримінологія. Підручник О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. – Київ. Нац. акад. внутр. справ, 2020. – 612 с.
2. Кримінологія. Навчальний посібник-практикум С.А. Шалгунова, А.М. Орлеан, О.С. Скок, Т.В. Шевченко, Ю.М. Крамаренко, Г.В. Барабаш, Ю.В. Волошина, І.В. Шило / За заг. ред. к.ю.н., доц. С.А. Шалгунової Дніпро. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. – 332 с.

3. Кримінологія. Підручник Б. М. Головкін, В. В. Голіна, О. В. Лисодед та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків. Право. 2020. 384 с.
4. Кулик К.Д. Запобігання розбещенню неповнолітніх в Україні. Монографія. Харків : Юрайт, 2021. 196 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. <https://court.gov.ua/> – офіційний веб портал судової влади в Україні
2. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Офісу генерального прокурора
3. <http://www.minjust.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України
4. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України
5. <http://www.nbu.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
6. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний реєстр судових рішень в Україні
7. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws> – законодавство України